

Mësimi plotësues në gjuhën shqipe në diasporë

Përmbledhje

Diaspora e Republikës së Kosovës përfshin përqindje të konsiderueshme të qytetarëve të saj. Një pjesë të madhe të kësaj mërgate e përbëjnë fëmijët dhe të rinjtë e moshës së arsimit të detyrueshëm, pjesa më e madhe e të cilëve janë të lindur Shqipërisë, Maqedonisë së Veriut, të Malit të Zi, të Luginës së Preshevës dhe të viseve të tjera shqiptare. Në MASHT të Kosovës, prej vitit 2004, në bazë të një udhëzimi të veçantë administrativ, është duke u zhvilluar modeli i përkujdesjes/mbështetjes institucionale të mësimi plotësues në gjuhën amtare, qëllimet parësore të të cilit janë:

ruajtja dhe zhvillimi i identitetit kombëtar,

integrimi më i lehtë në shoqëritë vendore përmes afirmimit dhe zhvillimit të identitetit kombëtar/kulturor dhe

integrimi më i lehtë në shoqërinë e Atdheut, në rast të kthimit.

Janë kryer dhe vazhdojnë të kryhen veprime të interesit të veçantë, ku veçohen:

Janë identifikuar shkollat dhe format e ngjashme të organizimit institucional (që financohen nga qeveritë e shteteve ku jeton mërgata jonë) apo ato të vetorganizimit kulturor qytetar (të vetëfinancuara, komerciale apo nga donatorë joqeveritarë) të mësimi plotësues në diasporë në vende të ndryshme të botës;

Është themeluar realisht baza e të dhënave themelore për këto shkolla dhe qendra dhe format e organizimit dhe të mbështetjes së tyre bashkë me shkallën e përfshirjes së nxënësve në to (aktualisht rezultojnë të jenë të përfshirë rreth shumë nxënës dhe nxënës në Mësimin Plotësues gjuhën shqipe);

Është hartuar Kurrikula e SHSHMP në diasporë (2007), në bërjen e së cilës kanë marrë pjesë subjekte me një përfshirje të gjerë;

Është në proces e sipër (bashkë me Shkollën e Lartë Pedagogjike të Cyrihut dhe donatorë të tjerë zviceranë) hartimi i tri teksteve themelore mësimore të veçanta për punën me këta fëmijë dhe të rinj;

Është ndërtuar dhe zhvillohet modeli i realizimit të ekskursioneve mësimore-njohëse të nxënësve nga diaspora në Kosovë dhe anasjelltas (vazhdimisht realizohen veprimtari të tilla);

Është ndërtuar dhe zhvillohet modeli i aftësisht të vazhdueshëm profesional (trajnim) të mësuesve e të mësuesve, kryesisht përmes seminarit vjetor që zhvillohet në Atdhe (së bashku me Ministrinë e Arsimit të Shqipërisë dhe subjekte të tjera), në të cilin marrin pjesë aktive deri në 120 mësues dhe mësues;

Janë koordinuar e kryhen veprime të interesit të veçantë me subjekte, institucione e qarqe të ndryshme shtetërore e profesionale në interes të SHMP në diasporë (takime, pritje, konferenca, vizita, korrespondenca, këmbime të ndryshme, bashkëpunime brenda veprimtarive interkulturore, kërkohen modele për shkollat verore në Atdhe gjatë pushimeve etj.),

Në vazhdimësi, edhe sipas detyrimeve/dispozitave të Ligjit për mërgatën të Republikës së Kosovës (2010), do të thellohet mbështetja e shumanshme SHSHMP në diasporë, posaçërisht për të rritur shkallën e përfshirjes, sepse ajo (shkolla) tashmë është dëshmuar si forma më e qëndrueshme dhe më e suksesshme e përkujdesjes ndaj identitetit kulturor/kombëtar të fëmijëve dhe të rinisë së mërgatës sonë.

<http://masht.rks-gov.net/mesimi-plotesues-ne-diaspore-1>

Në shtetet evropiane sipas Modelit C zhvillohet mësimi plotësues për nxënësit e pakicave kombëtare në arsimin fillor dhe të mesëm. Nxënësit shqiptarë, por edhe të tjerë, mund të zgjedhin lëndën mësimore Gjuhë shqipe dhe kulturë shqiptare. Procesi mësimor zhvillohet duke u bazuar në kurrikulin shkollor, në planin dhe programin e miratuar të edukimit dhe të arsimit sipas modelit C evropian bashkëkohor. Përmbajtja e programit të kësaj lënde të rëndësishme përfshin: gjuhën shqipe, letërsinë shqiptare, gjeografinë, artin figurativ dhe artin muzikor.

Gjuha shqipe dhe letërsia mësohen në bazë të programit të hartuar dhe të miratuar nga organet arsimore. Lënda e letërsisë shqipe përfshin njohuri për letërsinë si art, për gjinitë dhe llojet letrare, për shkrimtarët dhe veprat kryesore të letërsisë. Interpretimet letrare, shembujt e zgjedhur, shpjegimet e duhura dhe udhëzimet për literaturën janë të përshtatshme për nxënësit. Janë marrë parasysh edhe kushtet e formimit gjuhësor dhe kulturor të nxënësve që jetojnë, edukohen dhe arsimohen në vende të ndryshme, në shkollat në të cilat gjuhë mësimi nuk është gjuha shqipe.

Lënda mësimore Gjuhë shqipe dhe kulturë shqiptare zhvillohet duke pasur për bazë kriteret edukative dhe arsimore bashkëkohore: qëllimin dhe përshkrimin e lëndës, përmbajtjet mësimore, vlerën artistike dhe shkencore të teksteve letrare, fondin e orëve mësimore, metodat e studimit, zhvillimin e procesit mësimor, nxënësit dhe moshën e tyre, mësimdhënësit, vlerësimin dhe kërkesat e kurrikulit. Tekstet mësimore, të cilat përdoret me Në shtetet evropiane sipas Modelit C zhvillohet mësimi plotësues për nxënësit e pakicave kombëtare në arsimin fillor dhe të mesëm. Nxënësit shqiptarë, por edhe të tjerë, mund të zgjedhin lëndën mësimore Gjuhë shqipe dhe kulturë shqiptare. Procesi mësimor zhvillohet duke u bazuar në kurrikulin shkollor, në planin dhe programin e miratuar të edukimit dhe të arsimit sipas modelit C evropian bashkëkohor. Përmbajtja e programit të kësaj lënde të rëndësishme përfshin: gjuhën shqipe, letërsinë shqiptare, historinë, gjeografinë, artin figurativ, artin muzikor dhe kulturën shqiptare.